

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als dorpsgezicht van de dorpskern van Rozebeke in Zwalm

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Zwalm, gegeven op 5 januari 2016, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 14 januari 2016, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende het waarderend onderzoek dat gevoerd werd voor de dorpskern van Rozebeke waarvan de resultaten zijn opgenomen in het administratief dossier;

Overwegende de historische waarde van de dorpskern van Rozebeke die als volgt wordt omschreven:

De historische gelaagdheid van Rozebeke gaat terug tot het patronaatsrecht over de Onze-Lieve-Vrouwkerk, dat toebehoorde aan de Gentse Sint-Pietersabdij door schenking en bevestigd door Odo, bisschop van het bisdom Kamerrijk volgens oorkonde van 1108.

De kleine dorpskern van Rozebeke behield zijn historisch gegroeid karakter, met zijn unieke configuratie die teruggaat tot de late middeleeuwen en die duidelijk herkenbaar is op historische kaarten.

De dorpskern van Rozebeke lijkt zich nog steeds herkenbaar af volgens de oude configuratie van de eerste bewoningsclusters, waarbij aanvankelijk enkele kleine hoevesites zich vestigden aan de rand van de open kouters of akkers en in de onmiddellijke nabijheid van de centraal gelegen kerksite. Het dorp is historisch van belang voor de ontginningsgeschiedenis in de Zwalmvallei.

De monumentale kerksite ontwikkelde zich vanaf de vroege middeleeuwen in een bocht, waar van oudsher twee historische wegen slingerend samenkwamen, en zich weer afsplitsten om er de verbinding te vormen met de aangrenzende dorpen in de verschillende windrichtingen. De verbindingswegen hebben hun oorspronkelijk middeleeuwse tracé behouden, in een sterk bochtig verloop stijgend over de heuvelkammen en dalend naar de beekvalleien.

De kleinschaligheid van de dorpskern is naar vorm representatief voor een kerkdorp, dat tot op vandaag nog zeldzaam en uitzonderlijk goed bewaard is gebleven. De bebouwing rond het dorpsplein en in de aansluitende verbindingswegen evolueerde in het begin van de 20ste eeuw van een typologie van open hoeves en boerenwoningen naar een meer gesloten bewoning van dorpswoningen met een meer publieke of maatschappelijke functie, zoals gemeentehuis, kloosterschool, de talrijke dorpsherbergen of cafés, en zeldzame villa's. Het landelijk karakter van de dorpskern bleef niettemin voortbestaan in de landbouwbedrijvigheid die verborgen ligt achter de gesloten bebouwing, maar nog afleesbaar is door de vele zichtbare hoevepoorten in het straatbeeld.

De romaans-gotische Onze-Lieve-Vrouwekerk en het ovaalvormig en ommuurd kerkhof van Rozebeke vormen samen een gave eenheid, die teruggaat tot in de middeleeuwen. De iconografische en cartografische bronnen tonen aan dat de historische kerksite haar authentieke karakter en configuratie doorheen de eeuwen heeft bewaard.

Het ensemble van graftekens op het kerkhof toont de sociale differentiatie van de dorpsgemeenschap binnen de geschiedenis van het dorp.

De voetwegen hebben een belangrijke historische waarde en getuigen van oude verbindingen naar en tussen dorpskernen en gehuchten (kerkwegels) of van vroegere doorgangen voor landbouwers (karrensporen).

Houtige elementen zijn vaak illustraties van oude gebruiken en historisch landgebruik. De topiary-eend van taxus (*Taxus baccata*), Sint-Annastraat 3, vormt een zeldzaam en gaaf voorbeeld van een kunstsnoeivorm die in het verleden meer werd toegepast. De taxus vormt een eenheid met het boerenerf.

De opgaande gewone es (*Fraxinus excelsior*), Boembeekstraat zonder nummer, staande op een talud is een hoekboom, en werd aangeplant om kadastrale percelen vast te leggen.

De gekandelaarde schaduwlijnden (*Tilia europaea* (x)), Rozebekeplein 11, getuigen van een bepaalde beheervorm uit het verleden waarbij beplantingen werden gekapt en geknot.

De beplantingen van notelaar (*Juglans regia*) en de hakhoutstoven van hazelaar (*Corylus avellana*) zijn typerende erfbeplantingen op hoevesites.

Overwegende de stedenbouwkundige waarde van de dorpskern van Rozebeke die als volgt wordt omschreven:

De gehele kerksite vormt een sterk ensemble met de kleinschalige en gesloten bebouwing op het dorpsplein en met de bebouwing die historisch is gegroeid langsheen de oude verbindingswegen. De huidige bebouwing en de percelering corresponderen nog in herkenbare mate met de situatie en structuur zoals aangegeven op de historische kaarten.

De specifieke gebogen en gesloten bebouwingsvorm van het dorpsplein ontwikkelde zich rondom de ovaalvormige structuur van de ommuurde kerksite.

De bebouwing in de dorpskern bestaat hoofdzakelijk uit vroeg-20ste-eeuwse dorpswoningen, kleinschalig en sober van architectuur en typerend voor een klein landelijk dorp. Een aantal semi-gesloten hoevecomplexen, met 18de- en 19de-eeuwse bestanddelen zijn nog opvallend aanwezig en geven aan het dorpsbeeld zijn authentiek landelijk karakter. (Rozebekeplein 5, Rozebekeplein 9, Sint-Annastraat 2, Sint-Annastraat 3)

Het ensemble van de voetwegen, het klein bouwkundig erfgoed, de hekken en afsluitingen, de kasseiverharding op het dorpsplein, de pastoriemuur, het houtig erfgoed en de erfbeplantingen, de taluds bepalen in grote mate mee het beeld en de identiteit van het dorp.

Overwegende de ruimtelijk-structurende waarde van de dorpskern van Rozebeke die als volgt wordt omschreven:

Rozebeke is een klein woon- en landbouwdorp, gelegen in de gaaf bewaarde Zwalmvallei. Het kerkdorp vestigde zich opmerkelijk centraal op de valleiwand, op een kleine verhevenheid. Het visuele beeld van de kleinschalige dorpskern wordt sterk gedomineerd door de monumentale Onze-Lieve-Vrouwekerk omringd door een ommuurd kerkhof en het gekasseide Rozebekeplein.

Over de valleiwanden slingeren zich van oudsher twee oude verbindingswegen, de Parochiestraat (thans Sint-Annastraat en Boembeekstraat) en de Krekelstraat (thans Rekelberg), waar in de bocht van hun samenloop een dorpsplein vormde rondom een bedevaartkerk met ommuurd kerkhof. De aanzet van de vroegere Donckerstraat (thans Vijflindenlaan) met de Parochiestraat (Sint-Annastraat) vertoont al in de 18de eeuw (Ferrariskaart) een percelering met een eerste cluster van bewoning, die nog steeds herkenbaar overeenstemt met de huidige configuratie.

De oude voetwegen hebben mee de structuur en configuratie van de historische dorpskern bepaald. Met hun specifieke functie als snelle verbindingswegels met de kerk en met de nabijgelegen dorpen, vormen zij nog grotendeels herkenbare referenties in het huidig dorpslandschap. Deze zeldzame erfgoedelementen maken het traditioneel karakter van het dorp herkenbaar; zij bepalen het karakter en de identiteit van Rozebeke.

Door de aaneengesloten gevelwand van de oude bijgebouwen met hun lang volume aan de rooilijn langs de Boembeekstraat en de hoek met het Rozebekeplein, heeft de hoevesite Rozebekeplein 5 een sterke impact op het beeld van de dorpskern. De geslotenheid van de Boembeekstraat verleent een beeldbepalende, maar ook historische vista op de zuidzijde van de kerk met de gesloten bebouwing langs die wand van het dorpsplein. Omgekeerd geeft het zicht vanuit de zuidzijde van het Rozebekeplein een authentiek en esthetisch beeld op de landelijke dorpsbebouwing in de Boembeekstraat.

Oude houtige elementen zijn nog talrijk aanwezig in het dorpslandschap, vaak gelegen op een talud of op het erf van een boerderij, en werken sterk beeldbepalend. De op een stam gezette taxus (*Taxus baccata*) op de hoek van twee voetwegen, werd aangeplant om het tracé van de voetweg te markeren, en het afsnijden van het pad te vermijden. De gekandelaarde schaduwlinde (*Tilia europaea* (x)) staan op de speelplaats van het voormalig klooster en school. De bomen zijn aangeplant als schermbomen voor de kinderen op de koer en als afscheiding met de kloostertuin.

Overwegende de architecturale waarde van de dorpskern van Rozebeke die als volgt wordt omschreven:

De als monument beschermde Onze-Lieve-Vrouwekerk (KB 16 juli 1938) vormt een sterk opvallend architecturaal element binnen de dorpskern van Rozebeke vanwege zijn bouwhistorische gelaagdheid. De eenbeukige kruiskerk met romaanse bouwsporen werd uitgebreid in de vroeg-gotische periode (13de eeuw) met een vieringtoren met vierkante plattegrond, met transeptarmen en in de 14de eeuw met een vijfzijdig oostelijk koor. In de 17de eeuw vonden belangrijke herstellingswerken en uitbreidingen plaats, onder meer vanaf 1613 met de bouw van het merkwaardige dakgebint, het verhogen van de zijmuren van de beuk in baksteen en het vervangen van de vensters, tevens het vernieuwen van de westelijke gevel.

De graftekens vormen een kwalitatief ensemble en geven een mooi overzicht van ongeveer 70 jaar aan funerair erfgoed met de evolutie in decoratieve vorm en materiaalgebruik.

De pleinwand ten noorden van de kerk wordt gekenmerkt door een homogene kleinschalige rijbebouwing van dorpswoningen in baksteenbouw, tweelaagse enkel- of dubbelhuizen onder zadeldaken met pannen, typerend en representatief voor de sobere

architectuur van dorpswoningen in het begin van de 20ste eeuw. De diverse aanbouwen met grote poorten getuigen van oudere hoeve-architectuur.

De pleinwanden ten zuiden en ten oosten van de kerk worden gekenmerkt door karakteristieke gevels van boerenwoningen, meer rijkelijk aangepast en vergroot in het begin van de 20ste eeuw en horend bij achterliggende hoeven van het semi-gesloten type met oudere kernen. Daarnaast een (gerenoveerde) eenlaagse bebouwing van meerdere enkelhuizen die nog refereert naar een vroeger dorpscafé.

Aan de rand van het dorpsplein werd bij het begin van de 20ste eeuw ook een aantal grotere burgerwoningen of villa's opgericht. De villa Rekelberg 2 met het opvallende kleurrijk geglazuurd baksteenparement in geel en rood is representatief voor een in die periode kenmerkende eclectische stijl. De gevels van het woonhuis van de hoeve Rozebekeplein 5 werden in dezelfde periode heropgebouwd in een gelijkaardige eclectische stijl van snijdende daken met punt- en lijsgevels en verfraaid met rond- en steekboogvensters en geglazuurde veelkleurige baksteen.

Zichtbepalend aan de westrand van het dorp ligt een vrijstaande villa, Rekelberg 1. De bakstenen villa is typerend voor de bouwstijl van de jaren 1940-1950 opgebouwd uit twee snijdende identieke bouwvolumes van twee bouwlagen onder scherpe puntgevel met een steil zadeldak. De bouwvolumes zijn kenmerkend voor de bouwstijl uitgewerkt met een rondboogdeur in een verdiept portaal, opvallende brede ramen van vier-, drie- of tweelichten, een uitgebouwde veelzijdige erker en een klimmende dakkapel

Het voormalig klooster met school, Rozebekeplein 11, is een realisatie van de Dendermondse architect F. Van Severen, ontwerper en restaurateur van heel wat kerken en religieuze gebouwen in Oost-Vlaanderen. Het kloostergebouw uit het begin van de 20ste eeuw is opgetrokken in een sobere traditionele baksteenbouw met neogotische stijlreminiscenties kenmerkend voor religieuze gebouwen in die periode.

Overwegende de esthetische waarde van de dorpskern van Rozebeke die als volgt wordt omschreven:

Het dorp Rozebeke is gelegen in de zeer gaaf bewaarde riviervallei van de Zwalm met zijn hoge ensemblewaarde tussen de dorpen aan de rand van de vallei.

Het beeld van de historische dorpskern van Rozebeke is als esthetisch en karakteristiek te omschrijven. De oude verbindingswegen geven nog steeds mooie zichten op de architectuur van de kerk, met mooie vista's vanuit de belendende soms vernauwde toegangswegen (Boembeekstraat, Sint-Annastraat en Rekelberg).

Op de heuvelruggen zijn er vanwege het open karakter nog talrijke weidse zichten. Vanuit alle hoogten en laagten van de omliggende heuvel is de kerktoren van Rozebeke als een esthetisch baken in het landschap van de Zwalmvallei waar te nemen.

Het ommuurd kerkhof vormt - samen met het artistieke beeld van de kerk - het esthetische en beeldbepalend uitzicht van het dorp.

Een esthetisch beeld op de gehele kerkomgeving heeft men vanuit het westen (Rekelberg) naar de kerk toe; er is een mooie vista op de zuidkant van de kerksite vanuit de Boembeekstraat.

De topiary-eend van taxus (*Taxus baccata*), Sint-Annastraat 3, is beeldbepalend gelegen op het erf en vormt een mooi voorbeeld van een boeren-kunstsnoeivorm met een esthetisch karakter, mede gezien de omvang en de mooie snoeivorm van de struik. De locatie legt een zeldzaam getuigenis af van het vroeger veel meer voorkomen van dergelijke kunstsnoeivormen met specifieke functie.

De opgaande gewone es (*Fraxinus excelsior*), Boembeekstraat zonder nummer, staat op een talud, en is een opvallend object door zijn mooie groeivorm en grote omvang.

Overwegende de sociale waarde van de dorpskern van Rozebeke die als volgt wordt omschreven:

De Gentse Sint-Pietersabdij schonk bij de stichting van de nieuwe kerk in Rozebeke een Onze-Lieve-Vrouwebeeld, waaraan later miraculeuze gaven werden toegedicht. Rond het mystieke beeld ontwikkelde zich sinds de 16de eeuw een belangrijke cultus, waardoor Rozebeke in de volgende eeuwen uitgroeide tot een levendig bedevaartoord, gekend tot ver buiten de streek.

Op het Rozebekeplein worden nog jaarlijkse Mariabedevoarten gehouden. Ook is het plein de locatie voor de volkskundige Ruiterrommegang tijdens de octaafviering in de maand juli, waarbij ruiters gekleed in boerenkiel de route van de vijf kapellen in de omtrek rijden om ten slotte drie maal rond de kerksite te draven. Het monumentale figuratieve beeld op het dorpsplein, de Ruiterrommegang uit 2005, refereert naar deze jaarlijkse sociale en religieuze gebeurtenis.

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als dorpsgezicht:

De dorpskern van Rozebeke in Zwalm, Rozebekeplein, Sint-Annastraat, Vijflindenlaan, Boembeekstraat en Rekelberg, bekend ten kadaster:

Zwalm, 9de afdeling, sectie A, perceelnummers 161M, 161N, 167H, 169A2, 169C2, 169D2, 169Y, 170K, 171D, 237C, 242D, 242H (deel/voetweg), 395 (deel/voetweg), 396 (deel/voetweg), 397 (deel/voetweg), 400E, 401D, 405D, 405E, 406C, 406D, 406/2, 407 (deel/voetweg), 411B, 412B, 412D, 413B, 414A, 415A, 415B, 417C, 418B, 420C, 427 (deel), 429 (deel), 430S, 430T, 431K, 473P, 473R, 473S, 475N, 479B, 479C en deel uitmakend van het openbaar domein.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het dorpsgezicht heeft de volgende erfgoedwaarden: de historische waarde, de ruimtelijk-structurerende waarde, de stedenbouwkundige waarde, de architecturale waarde, de esthetische waarde en de sociale waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het dorpsgezicht zijn:

Rozebeke wordt gekenmerkt door een sterk geconcentreerde en gesloten bebouwing in de dorpskern aan het Rozebekeplein. De bebouwing bestaat overwegend uit één of twee bouwlagen onder zadeldak. In de omgeving komen een aantal bewaarde semi-gesloten of gesloten vierkandhoeves voor. Een meer halfopen en open bebouwing is te vinden binnen de lintbebouwing van die straten die leiden naar de dorpskern. Rozebeke heeft haar kleinschalig dorpsstructuur gehouden.

Het visuele beeld en het authentieke karakter van de zeer kleine dorpskern wordt sterk gedomineerd door de Onze-Lieve-Vrouwekerk, die omringd wordt door een ovaalvormig kerkhof met kerkhofmuur, centraal gelegen op het gekasseide dorpsplein.

De eenbeukige kruiskerk met romaanse bouwsporen werd uitgebreid in de vroeg-gotische periode (13de eeuw) met een vieringtoren met vierkante plattegrond, met

transeptarmen en in de 14de eeuw met een vijfzijdig oostelijk koor. In de 17de eeuw vonden belangrijke herstellingswerken en uitbreidingen plaats, onder meer vanaf 1613 met de bouw van het merkwaardige dakgebint, het verhogen van de zijmuren van de beuk in baksteen en het vervangen van de vensters, tevens het vernieuwen van de westelijke gevel.

De kerk van Rozebeke is omringd door een ommuurd kerkhof. De ommuring is opgetrokken uit een gewitte bakstenen muur met ezelsrug, onderbroken door een toegang tussen hardstenen hekpijlers en een gietijzeren hek met decoratieve vierlobben, bladmotieven, denappel- en hekbekroningen. Een ruwe blok van ijzerzandsteen bevindt zich als roepsteen aan de binnenkant naast de toegang tot het kerkhof.

Het kerkhof bevat verschillende oude en waardevolle grafplaten, ingewerkt in de buitenmuren van de kerk. Het kerkhof van Rozebeke geeft een representatief overzicht van ongeveer 70 jaar aan funerair erfgoed (graftekens). Vooral ter hoogte van de noordzijde van het koor bevindt zich een kern van graftekens uit het interbellum of vroeger. Ze worden gekenmerkt door het gebruik van blauwe hardsteen, eerste composietsteen, marbriet, art-decovormgeving, tombes, kruisvormen, stèles, gestileerde rozen, palmtakken, christushoofd, kruisen, bronzen en porseleinen applicaties, lauwerkransen. Achter het koor van de kerk hangt een calvarie met eronder graftekens van geestelijken.

Op de rest van de begraafplaats zijn recentere graftekens bewaard gebleven. Ze getuigen onder andere van de jaren 1970-1980 waarin gezocht wordt naar gepaste vervangmaterialen voor blauwe hardsteen. Daarbij zijn goed vertegenwoordigd: (witte) marmer, granieten, mozaïek, kunststeen. De vormgeving kenmerkt zich door een sterke versobering in de vormgeving met eerder suggestie van vormen, zoals een kruis, bloem, treurende vrouw.

De kerksite wordt volledig omsloten door een sterk gesloten, vrij kleinschalige dorpsbebouwing, die representatief en typerend is voor dorpskernen met middeleeuwse oorsprong.

De pleinwand ten noorden van de Onze-Lieve-Vrouwkerk wordt gekenmerkt door eerder kleinschalige rijwoningen in traditionele materialen, in rode baksteen of soms oorspronkelijk bezet met rotseerwerk. De hoge poorten in de aanbouwen verbergen achterliggende hoevegebouwen.

Café De Valk, Rozebekeplein 2 (perceel 171D) bestaat uit een bakstenen hoekhuis van twee bouwlagen en vijf traveeën en lagere nokhoogte, waarbij de houten cafédeur in een afgekante hoektravee is ingewerkt. De eenvoudige lijstgevel wordt doorbroken door rechthoekige vensters op dorpels in blauwe hardsteen. De zijgevel heeft een bijkomende smalle ingangdeur. Het schrijnwerk van de ramen is oorspronkelijk begin 20ste-eeuws en heeft een T-vorm. Het houten schrijnwerk in vensters en deuren bewaart onder meer nog het bovenlicht met rechthoekig gekleurde glaspaneeltjes.

Het voormalig café Gemeentehuis, Rozebekeplein 4 (perceel 170K) heeft een eenvoudige bakstenen lijstgevel met gecementeerde plint en aflijnende muizentand. Het telt zeven traveeën en twee bouwlagen onder een zadeldak afgedekt met rode pannen. Het gebouw gaat terug op een boerenwoning, die rond 1850 werd vergroot aan de rechterkant. De aanbouw met poort aan de linkerzijde dateert van 1935.

De functioneel opgevatte gevelordonnantie, geritmeerd door venster- en deuropeningen wordt opgesmukt door nog gangbare traditionele sierelementen, zoals de pilaster en de dubbel getande fries. De drie smalle deuropeningen hebben een trapje van drie of vier treden uit blauwe hardsteen. De segmentboogvormige vensters onder ontlastingsbogen in baksteen en op dorpels van blauwe hardsteen, zijn op de bovenverdieping, in vergelijking met de bredere vensters op de begane grond, vrij smal uitgewerkt. Het houten schrijnwerk in vensters en deuren is nog begin 20ste-eeuws en bewaart onder meer nog een bovenlicht met rechthoekig gekleurde glaspaneeltjes en centraal versierd

medaillon in blauwkleurig glas. De witgeschilderde houten deuren zijn samengesteld met in schikking geplaatste paneeltjes en een centraal rechthoekig venstertje opgevuld met gestructureerd glas.

Behorend tot dezelfde constructie bevindt zich aan de linkerkant een aanbouw van twee traveeën en twee bouwlagen. Deze partij wordt door een pilaster duidelijk afgescheiden. Deze aanbouw van 1935 bestaat uit een venster travee en een poorttravee, ingevuld met een grote rechthoekige houten schuurpoort. Ook hier is het bovenlicht van het bewaarde, begin 20ste-eeuwse schrijnwerk ingevuld met gekleurde glaspanelen met centraal medaillon in blauwkleurig glas.

Het vroeger café De Klok, Rozebekeplein 6 (perceel 169A2) is een bakstenen dubbelhuis van drie traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak gedekt met pannen. De lijstgevel heeft een gecementeerde plint en een tandlijst. De penanten van de bovenverdieping zijn versierd met banden van geglazuurde tegeltjes. Aan de rechterkant bevindt zich een lagere aanbouw (begin 20ste eeuw) onder zadeldak met een rondbogige poortopening. De houten vleugelpoort geeft toegang tot een achterliggende hoeve, die al bestond in het midden van de 19de eeuw en werd uitgebreid in 1900.

Tussen de dorpswoningen, Rozebekeplein 8 en Rozebekeplein 10 loopt een restant van een voetweg 20 of Fonteynweg. De voorheengekasseide aanzet is nog een referentie ervan.

Beeldbepalend gelegen aan het begin van de Rekelberg, ten westen van de kerk, bevinden zich aan weerszijden van de straat twee grotere burgerlijke woningen uit het begin van de 20ste eeuw:

De villa Rekelberg 2 (perceel 161M), is een weinig naar achteren gelegen, en heeft een kleine voortuin afgesloten door een muurtje.

De villa heeft een parement van gele baksteen op een hoge gecementeerde en geschilderde plint en vertoont in- en uitsprongen onder snijdende pannendaken (vernieuwd). De villa dateert uit het eerste kwart van de 20ste eeuw en is representatief voor een in die periode kenmerkende eclectische stijl.

Aan de linkerkant bevindt zich een aangebouwde garage eveneens met een parement van gele baksteen, dat wordt doorbroken met een grote segmentboogvormige poortopening, ingevuld met een houten dubbele poort en gekleurd glas.

Het linkerrisalië van de voorgevel wordt gekenmerkt door een driezijdige erker en een puntgevel. De rond- en segmentboogvormige vensters op dorpels van blauwe hardsteen (gebeiteld) hebben bewaard houten schrijnwerk en typerende roedenverdeling in de bovenlichten, ingevuld met gekleurd glas. De vensters worden omzoomd met geaccentueerde ontlastingsbogen van contrasterende rode baksteen met grijze aanzet- en sluitstenen. Aan de rechterzijde een verhoogde rechtertravee met twee deuren en daartussen een venstertravee. Dit kleine terras (overluid) is bereikbaar via een steektrapje van zes treden.

Latere aanbouw van een achterliggend bouwvolume (evenwijdig met straat) van twee bouwlagen in gele baksteen, in een meer sobere architectuur corresponderend met de hoofdbouw.

De vrijstaande villa Rekelberg 1 (perceel 431K) is typerend voor de bouwstijl uit de jaren 1940-1950. De villa is achterin gelegen in een omhaagde voor- en achtertuin met laag houten spijlenhekje tussen twee kleine bakstenen hekpijlers met een ezelsrug. De roodbruine baksteenbouw is opgebouwd uit twee snijdende identieke bouwvolumes van twee bouwlagen met scherpe puntgevel en wordt gedekt met een steil zadeldak van rode Hollandse pannen en met hoge schouwen. De voorgevel en linkerzijgevel zijn op de verdieping identiek uitgewerkt met een gestrekt drielicht tussen brede muurdammen. In de top bevindt zich een rechthoekige muuropening met éénlicht. Het gelijkvloers van de voorgevel is uitgewerkt in de rechtertravee met een breed venster met vierlicht en aan de linkerkant een verdiept portaal met een houten rondboogdeur. De zijgevel is op de benedenverdieping uitgewerkt met een uitgebouwde halfronde erker (*cosy corner*). In

het dak zit een klimmende dakkapel. De hoek tussen beide volumes is opgevuld met een eenlaagse uitbouw onder plat dak. De voorgevel van dit lage volume heeft een identieke rechthoekige muuropening met een drielicht tussen brede muurdammen; de zijgevel een tweelicht. Het houtwerk is bewaard. Alle vensters zijn bovenaan omlijst met een gecementeerde band. De vensterdorpels bestaan uit rode tegeltjes.

Tussen de percelen van de vroegere kloosterschool (Rozebekeplein 11) en van de naastliggende villa Rekelberg 1 loopt een toegangsweg (perceel 429 deel) naar de achterliggende bouwlanden. Het maakt er een verbinding met de voetweg 15 (sentier n° 15) of Kerkmeerschweg die liep van Rozebeke naar Michelbeke en het achterliggende akkergebied tussen de Boembekstraat en de Meulandketse (nu Rekelberg) doorkruiste. De aanzet van de voetweg 15 is nog duidelijk herkenbaar.

Het voormalig klooster, Rozebekeplein 11 (percelen 430S en 430T) met achterliggende kloosterschool is een sobere traditionele baksteenbouw met neogotische stijlreminiscenties kenmerkend voor religieuze gebouwen in die periode, opgetrokken onder cementpannedak en met klokkenstoeltje. De gevels worden gekenmerkt door rondboogvormige vensters op de benedenverdieping en spitsboogvormige vensters op de bovenverdieping. Sierankers in de vorm van een klein kruis versieren de voorgevel. De deur is ingebracht in een hoekportiek, dat wordt geaccentueerd door een gecementeerde gemetste zuil. In de linkerzijgevel zit op de bovenverdieping een drielicht van de klooster- of huiskapel.

Het voortuintje wordt afgesloten van de straat door een ijzeren hek met toegang via een voetgangershek. De klaslokalen zijn haaks aangebouwd en worden afgedekt met zadeldaken onder pannen. De bakstenen gevels zijn ingedeeld met getoogde schoolvensters. De deuren zijn momenteel gedicht. Het klaslokaal achteraan is in een latere fase aangebouwd.

Er bevindt zich op het terrein nog een sobere grot in rotsceement met een eenvoudig Mariabeeld.

De twee gekandelaarde schaduwlinde (*Tilia europaea* (x)) staan op de grens van de voormalige speelplaats van de lagere school en het vroegere afgesloten deel van de kloostertuin. (Rozebekeplein 11, tussen percelen 430S en 430T).

De kapel 'Onze-Lieve-Vrouw van Vrede', Rozebekeplein zonder nummer (perceelgrens naast het klooster, op openbaar domein) ligt ten zuidwesten van de kerk, bij een bron naast de voormalige kloosterschool. Het is de zogenaamde "Vredesteen", een merkwaardig gedenkteken in art-nouveaustijl naar ontwerp van Frans Van Severen (Dendermonde). Het betreft een reliëf met Mariabeeld en mozaïek met vermelding 'O.-L.-Vrouw van Vrede'. Het reliëf staat op een hardsteen met vrijwel onleesbare inscriptie 'gij die aan deze bron vereerd/ het heiden volk hier hebt bekeerd/ aanhoor nu mij, die voor u kniel/ sta steeds mij bij en red mijn ziel'. De hardsteen is ook versierd met twee bronzen plaatjes 'regina pacis', 'ora pro nobis'. Een gedenksteen voor twee slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog werd later aangebracht.

De straatwand aan de zuidzijde en de zuidoostzijde van de kerk wordt gekarakteriseerd door enkele hoeven van het gesloten type, waarvan de boerenwoning gericht is naar de straatzijde, en wordt daarnaast geflankeerd door eenlaagse enkelhuizen, waaronder een voormalige dorpsheberg, thans verbouwd.

De hoeve Rozebekeplein 9 (perceel 417C) bestaat uit een groot U-vormige hoevecomplex, met een aan de straat gelegen bakstenen boerenwoning van vijf traveeën en twee bouwlagen, met aangebouwde bedrijfsgebouwen rondom een gekasseide binnenplaats. De typische bakstenen lijstgevel onder aflijnende tandlijst is versierd met pseudo-speklagen, getoogde vensters en sierankers. De zijgevel is gecementeerd. In het zadeldak zitten twee dakkapellen van recente datum. Het houten schrijnwerk in de voorgevel is gewijzigd.

Het vroeger dorpscafé Bij Jules, Rozebekeplein 7 (perceel 418B) werd gebouwd als een typerend eenlaagse dorpswoning onder zadeldak gedekt met pannen. De oorspronkelijke travee-indeling is verdwenen maar de ritmiek van de gevelopeningen sluit nog wel aan bij deze van de omliggende bebouwing. Ook het globale volume past in de kleinschalige dorpsbebouwing.

Tussen Rozebekeplein 7 en 9 loopt een toegangsweg (perceel 427 deel) naar het achterliggend landbouwland waar de voetweg zich in twee takken splitste, namelijk voetweg 15 of Kerkmeerschweg, en voetweg 16 of Meulandweg.

Aan de (noord-)oostzijde van de kerk staat de vroegere pastorie, Rozebekeplein 1 (percelen 401D, 405D, 405E), een in kern midden 19de-eeuws dubbelhuis van twee bouwlagen onder afgewolfd schilddak. De pastorie werd verhoogd met een verdieping in 1909 en de dienstgebouwen werden toegevoegd in 1907. Het pastoriehuis kreeg een nieuw voorgevelparement en werd sterk verbouwd in 2000 na herbestemming.

Een apart klein bakhuis of kleine stal ligt zijwaarts rechts gelegen achter het hoofdgebouw. Het staat al op plan aangeduid in de 19de eeuw. De puntgevels met vlechtingen van dit bijgebouw wijzen op een oudere kern.

De pastorie is achterin gelegen op een ruim beboomd tuinperceel, dat omsloten is door een pastoriemuur. De tuin wordt afgesloten aan de Sint-Annastraat door een hoge bakstenen muur, heropgebouwd in 1960. De bakstenen pastoriemuur (zuid) langsheen de aardeweg (voetweg 13) wordt in het tweede kwart van de 19de eeuw gedateerd, maar is vermoedelijk ouder en heeft een rechthoekige ingangspoort met hekwerk. De aardeweg correspondeert met de nog deels bestaande voetweg 13.

De aarden voetweg 13 gelegen tussen de hoeve Rozebekeplein 5 en de voormalige pastorie Rozebekeplein 1 of Kerkweg genoemd liep van Rozebeke naar Sint-Goriks-Oudenhove over het gehucht aan de Kamperstraat.

Een kleine boerenarbeiderswoning uit 1885, Rozebekeplein 3 (perceel 406D) is gelegen achter in de velden op een klein perceel van grasland. Het betreft een witgekalkt eenlaags huisje op gepikte plint van drie traveeën onder zadeldak, afgedekt met pannen. Het ligt ten oosten van de pastorie vlak aan de aardeweg of de voormalige voetweg 13.

Aan de oostzijde van het perceel ter hoogte van het grasland, staat een opvallende, breed uitgegroeide notelaar (*Juglans regia*).

Twee onbebouwde percelen (perceel 406C en perceel 406/2) liggen naast het grondstuk van de vroegere pastorie. In de hoek van het perceel 406/2 staat in een bosje een op stam gezette taxusstruik (*Taxus baccata*). De opgaande taxus staat er op een kruispunt van voetwegen, namelijk de deels verdwenen voetweg nr. 19 en de voetweg nr. 13, een oude lijkweg richting de kerk.

Ten oosten van het perceel 406D (boerenarbeiderswoning) en 406C (grasland) liep de oude pastoriemuur, die werd afgebroken bij de verbouwingen van de pastorie begin de jaren 2000. De aanzet van de oude pastoriemuur (zuiden) is nog te herkennen.

Een hoevesite van het semi-gesloten type, Rozebekeplein 5 (percelen 411B, 412B, 412D, 413B, 414A) is gelegen middenin de dorpskern van Rozebeke, ten oosten en recht tegenover de kerk. De oude hoeve dateert in oorsprong minstens uit de 18de eeuw. Het geheel van de kern heeft zijn authentiek karakter bewaard.

Het terrein is bebouwd met een semi-gesloten hoeve aan drie zijden omsloten door een erf. De boerenwoning ligt centraal op het perceel. De dienstgebouwen liggen grotendeels tegen de rooilijn van de Boembeekstraat aan. De boerenwoning is bereikbaar via een siertuintje met middenpad en ijzeren hekje. De voortuin is thans volledig verwaarloosd.

De ruime boerenwoning is met de voorgevel naar het westen (dorpsplein) gericht en vormt aldus een beeldbepalend onderdeel van de dorpskern.

De boerenwoning werd rond 1914 vernieuwd. De voorgevel is opgebouwd uit vier traveeën en twee bouwlagen onder snijdende zadeldaken, die gedekt zijn met zwarte

pannen. Het huis bevat een oudere kern en werd aangepast in het eerste kwart van de 20ste eeuw. De woning werd voorzien van een voorgevelparament van lichtgeel geglaazuurde bakstenen, gecombineerd met bruineglazuurde bakstenen in de muurbanden en in de ontlastingsbogen en omlijstingen van de vensters, typerend voor de eclectische stijl in die periode.

De puntgevel en de lijstgevel hebben rond- en steegboogvensters met vernieuwd houtwerk op lekdrempels in blauwe hardsteen. Aan de linkerkant zijn de zijgevel en de achtergevel gecementeerd met schijnvoegen. De cijferankers 67 tooien de linkerzijpuntgevel. De puntgevel is afgewerkt met zichtbaar metselwerk in kruisverband. Aan de rechterkant is de bakstenen zijgevel, bestaande uit vier traveeën en twee bouwlagen, uitgewerkt in de bouwstijl van de voorgevel. In de bovenvensters is het houtwerk vernieuwd. Aansluitend bij het bewaarde gedeelte van de oudere boerenwoning bevindt zich een gewitte gevel op gepikte plint en met groen beluikte vensters. De bakstenen dienstgebouwen sluiten aan in een U-vorm rondom een gekasseide binnenplaats. Zij hebben zadeldaken afgedekt met pannen.

De kleurrijke silhouet van het woonhuis, centraal gelegen op het erf en gelegen achterin een groene voortuin geeft uitstraling naar de omliggende bebouwing van het dorpsplein en maakt er onlosmakelijk deel van uit.

Op het naastliggende onbebouwde perceel aan de Boembeekstraat (perceel 411B), horende bij de semi-gesloten hoeve Rozebekeplein 5, staat een zware opgaande taxus (*Taxus baccata*) in de noordoosthoek van het perceel.

De oude weg, Boembeekstraat, is een deel van de vroegere weg die sinds de middeleeuwen de verbinding vormde tussen Michelbeke (Brakel) en Roborst. De weg loopt met een slingerend verloop omhoog in het zuiden vanaf de Boembekemolen (Michelbeke) langs de oost en noordoostzijde van de kerk-site, naar het noorden via de Koutermolen (1772) tot aan de Sint-Annakapel (1653) in Roborst.

Samen met de geslotenheid van de dorpswoningen aan de overzijde (Boembeekstraat 2 tot 8) vormt de blinde gevelwand van de hoevegebouwen (Rozebekeplein 5) en het aan de overzijde van de straat gelegen lage volume van Rozebekeplein 7 op die plaats een trechtervormige zichttas naar het authentieke dorpsplein rond de middeleeuwse kerk-site. Door hun typologie, volume en hun geslotenheid zijn de beide gevelwanden zeldzame, resterende getuigen van het sterke landelijke karakter van het dorp.

De zuidzijde van de Boembeekstraat, die aansluit op het Rozebekeplein, wordt gekenmerkt door een aaneensluitende kleinschalige bebouwing van hoofdzakelijk dorpswoningen van twee bouwlagen onder zadeldak. Het betreft de dorpswoningen met huisnummers 2 tot en met 8, die gegroeid zijn op de locaties van oudere boerenwoningen of hoevecomplexen. De woningen of achterliggende stallingen hebben veelal nog sporen van de oude kernen.

De vernieuwde dorpswoning Boembeekstraat 2 (perceel 420C) bestaat uit drie aaneengesloten bouwvolumes, met name aan de rechterkant een woonhuis, een aanbouwsel met poort in de middenpartij en als linkerpartij een dwarsschuur. De hoofdbouw telt drie traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak gedekt met zwarte pannen (voorheen rode dakpannen). De witgeschilderde bakstenen lijstgevel op zwart gepikte plint telt per bouwlaag drie beluikte vensteropeningen met vernieuwd kruiskozijn op een dorpel in blauwe hardsteen. De gevel heeft geen deurtravee. Het kleiner aanbouwsel telt één bouwlaag onder zadeldak met rode pannen gedekt. De witgeschilderde lijstgevel telt een gevelhoge, rechthoekige poorttravee met rechts een rechthoekig venster met vernieuwd schrijnwerk. De linkerpartij bestaat uit een haakse schuur van anderhalve bouwlaag onder een verankerde puntgevel. In de eerste bouwlaag zit slechts een vernieuwde houten beplankte poort, bruin geschilderd. In de topgevel zit een klein lichtgetoogd venster met vernieuwd schrijnwerk. De (verweerde) houten balk

(latei) onder het venster wijst op het spoor van een oudere dichtgemetselde hoevepoort. Het dwarse gebouw gaat vermoedelijk terug op een in kern oudere schuur of woning.

De eenvoudige dorpswoning Boembeekstraat 6 (perceel 473P) is een dubbelhuis van twee bouwlagen onder zadeldak gedekt met zwarte pannen. De witgeschilderde lijstgevel is sober, maar evenwichtig ingedeeld in drie traveeën met steekboogvormige muuropeningen op een dorpel in blauwe hardsteen, ingevuld met vernieuwd schrijnwerk. De voorgevel is verankerd met sierankers. De bakstenen zijgevel is verankerd en vertoont een groot blind gevelvolume, wat wijst op een oudere kern van een vroeger boerenwoning. De achterliggende stalling van één bouwlaag heeft mogelijk een oudere kern.

De dorpswoning Boembeekstraat 8 (perceel 475N) bestaat uit een vrijstaande woning met verankerde bakstenen voorgevel onder een zadeldak gedekt met zwartglanzende pannen (vernieuwd). De voorgevel telt anderhalve bouwlaag en vier traveeën, met in de derde travee een deur. De sobere lijstgevel is versierd met speklagen van gele baksteen en wordt doorbroken met getoogde muuropeningen voorzien van gekleurde ontlastingsbogen in geel en rode baksteen. De vensters zijn opgevuld met T-vormig houten schrijnwerk. Achteraan een aansluitende kleine stalling met garagebox onder steekdak. De bakstenen zijgevel heeft twee vensters op de bovenverdieping, versierd met gekleurde bakstenen ontlastingsboog.

Het onbebouwd perceel, Boembeekstraat zonder nummer [12] (perceel 479B) is in gebruik als weide. Historisch vormde het een geheel met de percelen aan weerszijden, met name het nog onbebouwde weideperceel Boembeekstraat zonder nummer [10-1 en 10-2] (perceel 479C) en het perceel (479D) met recente nieuwbouw. Over deze percelen heen, gelegen in een bocht van de Boembeekstraat, heeft men een esthetische zichtas op de kerktoren, die als een baken staat in het valleilandschap.

Op het talud langs de Boembeekstraat zonder nummer (perceel 479B) staat een opgaande gewone es (*Fraxinus excelsior*). De boom markeert een inmiddels verdwenen perceelgrens.

Het talud vormt een specifiek landschapsskenmerk. Op de meer steile hellingen in het kleinschalig cultuurlandschap ontstonden op de perceelgrenzen taluds door het ploegen. Op de achterliggende graslanden Boembeekstraat zonder nummer (perceel 479C en perceel 479B) staan enkele hoogstammige fruitbomen, een relict van een hoogstamboomgaard.

De Sint-Annastraat is het deel van de historische weg die al slingerend de verbinding vormde tussen Michelbeke (Brakel) naar Roborst.

De hoeve Sint-Annastraat 2 (perceel 400E) is een semi-gesloten hoeve met open binnenerf gericht naar de pastorietaan. Aan de straat wordt de boerenwoning geflankeerd door een stalling, die aansluit op de aanpalende pastoriemuur.

De stalling telt één bouwlaag onder een zadeldak gedekt met golfplaten. Het betreft een gesloten gevelwand, die onder het dakoverstek doorbroken wordt door drie kleine venstertjes op hardstenen dorpel en met blauw geschilderd schrijnwerk.

De geschilderde bakstenen boerenwoning telt een hoge bouwlaag onder zadeldak gedekt met zwarte (cement)pannen. De lijstgevel is opgedeeld in twee partijen. De linkerpartij telt twee beluikte segmentboogvormige vensters met houten zesvlakkenramen. Onder het dakoverstek bevindt zich een rechthoekig zolderluikje. De rechterpartij bestaat uit een rechthoekige deur en een segmentboogvormige poort. Het houten schrijnwerk is in lichtblauwe kleur geschilderd. In de top van de rechterzijgevel bevinden zich zes uilengaten.

De linkerzijgevel vormt een langsgevel van één bouwlaag hoog onder zadeldak en bestaande uit verschillende partijen. De partij aan de straat is blind en verankerd. In het verlengde sluit een woongedeelte (dubbelhuis) aan, dat aan te duiden is als de oudste

kern van de hoeve. Haaks op deze lange zijgevel een dwarsvleugel die de U-vormige configuratie afsluit.

De woongedeelten werden na 2002 gerenoveerd.

De voetweg tussen Sint-Annastraat 2 en 6 (tussen de percelen 242D en 242V) is een voormalige toegangsweg tot achterliggende landbouwgronden. Hij maakte deel uit van de voormalige voetweg 20 of Fonteynweg en liep van het gehucht Kamperstraat naar Sint-Blasius-Boekel en werd er geleid via de kerk van Rozebeke. Hij doorkruist er op het einde van het eigendom van de hoeve (Sint-Annastraat 2) de voetweg 19, die op zijn beurt een verbinding maakt met voetweg 13 of de zogenaamde lijkweg, die loopt langsheen de pastorie naar de kerk.

Rechtover de hoevesite (Sint-Annastraat 2) ligt een tweedelige hoevesite Sint-Annastraat 3 (perceel 237C) met een U-vormig hoofdgebouw en een L-vormig bijgebouw.

De U-vormige hoofdbouw dateert in kern van 1896. De hoofdbouw omvat de aan de straat gelegen boerenwoning van zeven traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met wolfseind aan de erfzijde en gedekt met zwarte pannen. De lijstgevel heeft een vernieuwd parement in rode baksteen. De derde en zevende travee bevatten een inkomdeur. De rechthoekige vensters op een plint van blauwe hardsteen met bovenlicht verdeeld door rechthoekige roedenverdeling en opgevuld met gestructureerd glas. Aanpalend lager poortgebouw onder zadeldak met zwarte mechanische panen; met houten hoevepoort op glijders.

Rondom een kleine gekasseide binnenkoer liggen de oudere bijgebouwen van één bouwlaag onder een zadeldak van rode Vlaamse pannen, in een U-vorm.

Het L-vormig bijgebouw omvat stallen en schuren en vertoont langs de straatkant blinde gevels, enkel doorbroken door een klein rondbogig en groen geschilderd houten poortje (in het haaks gebouw) en twee kleine getraliede venstertjes in de gevel evenwijdig met de straat ter hoogte van het maaiveld. De blinde gevels aan de straat zijn verankerd. De snijdende zadeldaken hebben vernieuwde glanzende zwarte pannen. De gebouwen liggen rondom een groot gekasseid erf, dat aan de straatkant wordt afgesloten door een bakstenen blinde tuinmuur en een vernieuwd pijlerhek.

Op de binnenkoer van de grote boerderij, Sint-Annastraat 3 (perceel 237C) staat een wintergroene taxus, gesnoeid in een kunstmatige vorm van een op stam gezette struik met in de top de figuur van een eend. De topiary van de taxus, hier de gewone taxus (*Taxus baccata*), heeft een hoogte van 2,8 meter gemeten in 2005.

De hoeve Sint-Annastraat 3 (perceel 237C) heeft op het erf typerende erfbeplantingen, bestaande uit een notelaar (*Juglans regia*) en hakhoutstoven van hazelaar (*Corylus avellana*).

Het achterliggend perceel is aan de straathoek begrensd met bomen. Aan de zijde van de Vijflindenlaan wordt het graasland op het talud afgescheiden door een omheining van draad tussen paaltjes.

De Vijflindenlaan vormt een landelijke, inmiddels verharde straat vanaf de huidige Hooglaan, die de gemeentelijke grens vormt met Sint-Blasius-Boekel naar Rozebeke, waar zij een hoekse verbinding maakt met de Sint-Annastraat ter hoogte van de dorpskern. De weg leidde langs de twee kapellen, de Sint-Jobkapel en de Vijflindenkapel.

Vanop de beide nog onbebouwde percelen (169C2 en 169D2) in de Vijflindenlaan heeft men een esthetische zichttas op de lager gelegen dorpskern met zijn kerktoren, die een bakenvormt in het valleilandschap. Deze percelen maken bovendien de aansluiting rond in de configuratie van het historisch dorpsbeeld van Rozebeke. Zij verbinden de oude bewoningscluster van de Sint-Annastraat aan de historische dorpskernbebouwing van het Rozebekeplein.

Art. 3. Voor het beschermde dorpsgezicht gelden de volgende beheersdoelstellingen:

De algemene doelstelling van de bescherming van het dorpsgezicht is het behoud van de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen.

Binnen de perimeter van het dorpsgezicht dienen de kleinschaligheid van de historische dorpskernbebouwing, de configuratie van de oude verbindingswegen en restanten van voetwegen, de kleine dorps-elementen en kleine landschapselementen, de perceelstructuur en de openheid van het achterliggende landschap van de Zwalmvallei herkenbaar en leesbaar te blijven, en eventueel versterkt door historisch herstel.

De historische configuratie, zoals zij refereert naar de historische kaarten, dient herkenbaar en leesbaar te blijven. De historische dorpsontwikkeling van Rozebeke dient herkenbaar en leesbaar te blijven.

Het open karakter van het dorpsplein (Rozebekeplein) en de kerksite dient bewaard te blijven.

De specifieke gebogen en gesloten bebouwingsvorm van het dorpsplein, dat zich ontwikkelde rondom de ovaalvormige structuur van de ommuurde kerksite moet bewaard blijven.

De architectuur, de typologie, de volumewerking en de vormtaal van de bebouwing dient herkenbaar en leesbaar te blijven als typisch voor eenvoudige dorpshuizen. De dorpskern van Rozebeke is kleinschalig en heeft een sterk landelijk karakter.

De eerste woonkern van Rozebeke wordt doorkruist en omzoomd door voormalige voetwegen (nummers 13, 19, 20 en 15 en 16) of kerkwegels, die nog grotendeels aanwezig en herkenbaar zijn in het dorpslandschap van vandaag. Deze restanten van voetwegen worden meegenomen in de afbakening; zij dienen herkenbaar en leesbaar te blijven, en eventueel versterkt door historisch herstel.

De historische structuren in de dorpskern, het gekasseide dorpsplein, de historische verbindingswegen, de wegenis en de restanten van voetwegen met kleinschalig materiaalgebruik dienen herkenbaar en leesbaar te blijven, en eventueel versterkt door historisch herstel. Over de valleiwanden slingeren zich van oudsher twee oude verbindingswegen, de Parochiestraat (thans Sint-Annastraat en Boembeekstraat) en de Krekelstraat (thans Rekelberg), waar zich in de oksel van hun samenloop een dorpsplein vormde rondom een bedevaartkerk met ommuurd kerkhof. Het historisch tracé van deze verbindingswegen dient herkenbaar en leesbaar te blijven.

De structuur en de kleinschaligheid van de gesloten bebouwing op het dorpsplein en in de aanpalende verbindingswegen, met de hoek Rozebekeplein-Boembeekstraat als meest exemplarisch, binnen de perimeter van het dorpsgezicht, dienen herkenbaar en leesbaar te blijven, en eventueel versterkt door historisch herstel.

De architectuur, de typologie, de volumewerking en de vormtaal van de gebouwen met erfgoedwaarde dienen herkenbaar en leesbaar te blijven.

Indien nieuwbouw of vervangbouw wordt gerealiseerd dient ervoor gezorgd te worden dat deze nieuwe ingrepen geen negatieve impact hebben op de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht. Dat kan door gebruik te maken van nokhoogtes, gabarit, gevelritmering, bouwmaterialen en typologieën die aansluiten bij de hierboven opgesomde erfgoedelementen en die bijgevolg deel uitmaken van de erfgoedwaarde.

Waar het origineel buitenschrijnwerk van ramen, deuren en poorten van de constructies nog aanwezig is, wordt gestreefd naar maximaal behoud, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing.

Waar de typisch kleine voortuintjes en hun bijhorende afsluitingen en hekken nog aanwezig zijn, wordt gestreefd naar verder behoud, met eventueel versterking door historisch herstel.

Het zicht op de kerktoren, die als een esthetisch baken in het valleilandschap staat, dient gevrijwaard te worden.

Een kerkhof is een geheel van individuele graven en graftekens gevat in een bepaalde, historisch relevante structuur en dient binnen toekomstig beheer benaderd te worden als een eenheid.

De functie van het (gesloten) kerkhof kan ongewijzigd worden voortgezet. Bijzetting blijft mogelijk in de graven met concessies.

De eventueel nog op te richten grafmonumenten voor bijzondere personen of als eremonumenten, dienen naar afmetingen en vorm zo sober mogelijk te zijn om de erfgoedwaarde van de kerkhofsites niet te schaden.

Er dient gestreefd naar een evenwichtig behoud van de graftekens zodat de geduide sociale stratificatie, materiaalgebruik, typologieën en symboliek bewaard blijft.

Er dient gestreefd te worden naar een groenbeheer met beplanting eigen aan historische begraafplaatsen.

Het behoud in situ van de menselijke resten wordt aanbevolen. Indien er geen noodzaak is tot ruiming blijven ze in situ bewaard.

Wanneer ontgraving noodzakelijk is, worden de grafinhouden voorafgaand aangeboden aan een wetenschappelijke instelling voor onderzoek. Is er geen interesse vanuit de wetenschappelijke wereld of kan er geen consensus over de modaliteiten worden bereikt, dan worden de beenderen behandeld volgens de bestaande regelgeving.

Graftekens van vóór 1945 blijven integraal behouden.

Graftekens van na de Tweede Wereldoorlog kunnen selectief geruimd worden, mits de bewaarde graftekens een voldoende dichtheid vertonen en rekening wordt gehouden met de sociale stratigrafie, materiaalgebruik, typologieën en symboliek, zodat de erfgoedwaarde van het kerkhof behouden blijft. De selectie of de gemeentelijke inventaris (volgens art. 25 en art. 26 van het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging van 16 januari 2004) wordt ter goedkeuring aan het agentschap Onroerend Erfgoed voorgelegd en dient bij voorkeur opgenomen te worden in een door Onroerend Erfgoed goedgekeurd beheersplan.

Houtige elementen, taluds en oude voetwegen maken deel uit van de erfgoedwaarde en dienen goed beheerd te worden. Indien nodig dienen ze hersteld te worden.

Art. 4. Voor het beschermde dorpsgezicht gelden de volgende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud:

De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde dorpsgezicht zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Het gesloten karakter van de historische bebouwing op het Rozebekeplein langs de rooilijn dient behouden te blijven.

Wat betreft specifiek de bebouwing Rozebekeplein 5 (Zwalm, 9de afdeling, sectie A, perceelnummers 411B, 412B, 412D, 413B, en 414A) dient het kenmerkend gesloten karakter van de waardevolle 18de- en 19de-eeuwse dienstgebouwen met hun blinde gevels aan de straatkant (hoek Boembeekstraat-Rozebekeplein) te worden behouden.

De bestrating rondom de kerk dient aan te sluiten bij het monumentaal karakter van de kerk en de kerkhofmuur, dit wil zeggen dat de bestrating met kasseien en keien moet bewaard blijven.

Verharding van de begraafplaats zal zich beperken tot het strikt noodzakelijke voor toegankelijkheid van voetgangers en mindervaliden. Het groene karakter van de kerkomgeving dient ondersteund te worden door het in stand houden van de grasperken op het kerkhof en tussen de graven.

Een aantasting van het kerkhof met het oog op het inrichten van parkeergelegenheid of straatverbreding is verboden.

Het is niet toegelaten om bomen of hoge groenschermen zoals coniferen en hagen binnen de kerkhofs-site aan te planten, die het visueel historisch zicht op de architecturale waarde van de kerk wegnemen.

Het is verplicht om landschapselementen zoals bomen, taluds en oude wegen en andere constructies waarvan het belang voor het beschermd dorpsgezicht is aangetoond te onderhouden en in stand te houden.

Art. 5. Voor de volgende handelingen moet een toelating worden aangevraagd:

De volgende handelingen aan of in het beschermd dorpsgezicht kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en aan de buitenmuren van constructies:
  - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
  - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
  - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
  - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, poorten, ramen, luiken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
  - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
- 4° het uitvoeren van graafwerken op het kerkhof, andere dan het bijzetten van lichamen;
- 5° het verwijderen of verplaatsen van graftekens op het kerkhof;
- 6° het ontbenen van de graven op het kerkhof; puntsgewijze ontgraving is slechts mogelijk mits expliciete vraag van de familie of indien noodzaak wordt aangetoond;
- 7° het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- 8° het plaatsen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van tijdelijke publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 vierkante meter, aan te brengen;
- 9° het aanleggen of wijzigen van verharding met een minimale gezamenlijke grondoppervlakte van 30 vierkante meter of het uitbreiden van bestaande verhardingen met minimaal 30 vierkante meter, met uitzondering van verhardingen geplaatst binnen een straal van 30 meter rond een vergund of een vergund geacht gebouw;

- 10° het aanleggen van parkeerplaatsen of van sport- en spelinfrastructuur;
- 11° het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
- 12° het wijzigen van de structurele aanleg van historische pleinen, tuinen en erven; met uitzondering van de normale aanplant van cultuurgewassen, onder meer voor de landbouw, en tuinbeplanting;
- 13° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad met houten ten behoeve van veekering;
- 14° het aanleggen, ophogen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden, van voetwegen en van taluds;
- 15° elke reliëfwijziging van de bodem; elke wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil en dit met betrekking tot de taluds, de voetwegen, de houtig erfgoedelementen en tot de kerkhofsite;
- 16° het vellen of beschadigen van bomen en struiken, met uitzondering voor dode bomen en niet meer productieve fruitbomen, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken tot gevolg kan hebben;
- 17° het ontgraven van een gesloten begraafplaats kan niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente.

Er is geen toelating vereist voor normale onderhoudswerken aan graftekens, die niet voorkomen op een gemeentelijke inventaris funerair erfgoed, zoals bedoeld onder artikel 3 van de beheersdoelstellingen. Elke beheersdaad mag dan gesteld worden conform de gewoonten op de begraafplaats.

Er is geen toelating vereist voor het normale gebruik en voor de noodzakelijke onderhoudswerken van de dienstgebouwen op de erven in het kader van de actieve landbouwuitbating.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen ingeval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel,

17 FEB. 2016

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS